

Poslech plic (polopatě)

Poslechové fenomény jsou barvitě popisovány a je nesnadné se je naučit rozeznávat. Internetové nahrávky mohou být matoucí, protože terminologie není ustálená ani v jednom jazyce. Proto je dělení na této stránce primitivní – slouží pouze jako úvod k poslechu na živém pacientovi. Základní rozdělení na suché a vlhké fenomény hraje hlavní roli při klíčové diagnostické otázce u dušnosti (srdeční nebo plicní dušnost).

Dokud se nenaučíte rozeznávat normální (sklípkové dýchání) ze skutečného poslechu na přátelích a pacientech, je poslech nahrávek (<https://www.youtube.com/watch?v=xnummedWrw>) lehce znejistující. Slyšte, slyšte, poslouvejte, auskultujte.

Suché (spastické) fenomény

"píšťalky" – zúžení dolních (malých) dýchacích cest vyluzuje pískání a další melodické i vrzavé zvuky ve výdechu. Obvyklé je prodloužení výdechu. Stažení dýchacích cest je reakce na usilovné dýchání – může se tedy objevit i při zátěži bez ohledu na příčinu dušnosti. Typické je pískání při počínajícím plicním edému nebo při usilovné psychogenní hyperventilaci.

Stavy s typickým spastickým nálezem ve výdechu

Příčinou je zúžení (obstrukce) **dolních dýchacích cest**.

- Astma bronchiale – většinou "pískání" symetricky na obou stranách.
 - Příklad spastických fenoménů při výdechu (<https://www.youtube.com/watch?v=T4qNgi4Vrvo>)
 - Zhoršování nálezu u astma bronchiale (<https://www.youtube.com/watch?v=7oTfvJff7go>) od normálního, přes pískání až terminální tiché plíce.
- CHOPN – spíše „vrzání“, nebo kombinace "pískání a vrzání", symetricky na obou stranách. Vrzání je způsobeno i drnčením hustého hlenu v dýchacích cestách.
 - Příklad vrzání (<https://www.youtube.com/watch?v=YgDiMpCZo0w>)
 - Typický kašel a distanční spastické fenomény při CHOPN (<https://youtube.com/shorts/vpvExlUftdo?feature=share>)

U obou onemocnění v lehké fázi může být jen normální dýchání s prodlouženým výdechem.

Asymetrické spastické fenomény mohou mít zánětlivé příčiny.

Stavy s hrubým zvukem, více při nádechu

Příčinou je zúžení (obstrukce) **horních dýchacích cest**.

- Stridor – „kokrhání“ – typicky při nádechu. Příklad zvuků při nádechu i výdechu (<https://www.youtube.com/watch?v=JSdEK79J4dw&t=0s>)
- "štekavý kašel" u laryngitidy Příklad "kokrhání" i "štekání", včetně zhoršování stavu u laryngitidy (<https://www.youtube.com/watch?v=C1q6ATkMtm0>)

Zvuky "zvířátek" jsou většinou slyšitelné i bez fonendoskopu

Vlhké fenomény

"bubliny, bublinky, chropy a chrůpky, chrupání sněhu" – vlhkých fenoménů je mnoho a většinou jsou způsobeny přítomností tekutiny v sklípcích či dýchacích cestách.

- Edém plic (nejčastěji levostranné srdeční selhání) – typické jsou chrůpky symetricky při dolní části plic (na basích). Někdy jsou slyšet jako chrupání sněhu. Příklad chrůpků (<https://www.youtube.com/watch?v=LHqqvrm2j6g>)

Vývoj poslechového nálezu u plicního edému může být od normálního přes lehké spastické fenomény k chrůpkům na basích. Při zhoršování stavu se objevuje symetrické bublání, od zdola postupně po celé ploše. Nález je symetrický.

- Infekce plic – vlhké chropy, většinou asymetrické „bublání“, někdy kombinované s vrzoty.
 - Levostranné vlhké chropy při basi (<https://www.youtube.com/watch?v=2kd-m1yrHhI>)
 - Vývoj covidové pneumonie (<https://www.youtube.com/watch?v=3Kkp6ZM35As>) od normálního přes zostřené, spastické až k vlhkým fenoménům

Jednostranné (asymetrické) nálezy

- Pneumotorax, hemothorax, fluidothorax – jednostranné oslabení

Normální (sklípkové) dýchání

- Zdravý člověk = symetrické sklípkové dýchání (<https://www.youtube.com/watch?v=D6Ob1641oLw>)
 - ještě jedno (nahrávka je výrazně zesílena) (<https://www.youtube.com/watch?v=VtnMRG0ORLs>)
 - a další, s poměrem dechových fází (https://www.youtube.com/watch?v=lvrbqLMaaA&feature=emb_title)
- Plicní embolie – symetrické, sklípkové dýchání, někdy spastické fenomény z usilovného dýchání. Pozor, při druhotném zánětu vzniká ohraničený třetí šelest (výrazně zesílená nahrávka (<https://www.youtube.com/watch?v=QpA5EmmyXx4>)).
- Psychogenní dušnost – symetrické, sklípkové dýchání, někdy spastické fenomény z usilovného dýchání.

Další nahrávky

- Vývoj kuřácké plíce (<https://www.youtube.com/watch?v=5lvo8icHQxc>)
- Přehled více poslechových nálezů v jedné nahrávce (<https://www.youtube.com/watch?v=KRtAqeEGq2Q>)
- Příklady změn frekvence a některých dechových vzorců - hráno autorem videa (<https://www.youtube.com/watch?v=ViGjOiPE2mY>)

Odkazy

Související články

- Fyzikální vyšetření
- Dušnost

Použitá literatura

Reference